

ماهنامه علمی تخصصی پایا شهر

ISSN ۲۹۸۰-۷۷۸۶

زمان چاپ: ۱۴۰۲/۰۸/۲۰

شماره مجوز مجله: ۸۰۴۰۰

بررسی میزان رضایت مردم از موفقیت طرح های توسعه شهری

(نمونه موردی شهرک شهید باهنر کرمان)

ماندانا معین الدینی^۱

۱. دانش آموخته کارشناسی ارشد طراحی شهری، دانشگاه آزاد اسلامی، کرمان، ایران

Mandana.moeinadini@gmail.com

چکیده

شهرها بخشی از عناصر تمدن بشری نماد عینی آن به شمار می روند تحولات دگرگون ساز در ابعاد مختلف جامعه بشری موجب شده است که شهرها با سرعتی شگرف طی دهه های اخیر، پذیرای تحولات گسترده ای باشند مساله ای که مورد توجه است میزان تحقق طرح های توسعه شهری و معیارهایی مانند کاربری ها و دسترسی به خدمات شهری است که به میزان بیشتری توجه مردم را به خود می طلبد و در نتیجه تحقق طرح ها در سطح بهتری انجام شود. از طریق ارزیابی الگوهای سکونت می توان به نواقص و ناکارآمدی سیاست های اعمال شده در برنامه های توسعه شهری واقف شد. از مهمترین مسائل که توسعه های جدید شهری با آن مواجه می باشند، فقدان هویت و مفهوم سکونت در این سکونتگاهها می باشد. از این رو در دهه های اخیر ارزیابی الگوهای مختلف سکونت شهری در رضایت مندی ساکنان آن یکی از ابعاد مهم مطالعات شهری به شمار می رود آنچه امروزه توسعه های شهری را تحت تاثیر قرار داده توجه بیش از حد به تامین کمی نیازهای سکونتی ساکنان شهری و عدم توجه به نیازها و ملاحظات کیفی می باشد. در این راستا هدف از تحقیق حاضر، سنجش میزان رضایت مردم از طرح های توسعه شهری می باشد. پژوهش حاضر با تکیه بر ضرورت توجه به جنبه های کیفی سکونت در توسعه های شهری به دنبال ارزیابی میزان رضایت مندی ساکنان در محدوده توسعه جدید شهر بوده است

کلمات کلیدی: توسعه جدید شهری، رضایت مردم، شهرسازی، شهر کرمان

۱- مقدمه

در فرآیند تکامل اندیشه ها و برنامه های شهرسازی، طرح های توسعه شهری را در چارچوب این تحول جدید میتوان حرکتی اصول گرایانه در جهت نظم بخشیدن به وضعیت اجتماعی اقتصادی، کالبدی عرصه های سکونتی کشور دانست، که از طریق هدایت گری تغییرات گسترده اقتصادی و اجتماعی در عرصه سکونتی جامعه و در چارچوب ایجاد نوعی نظم تازه کالبدی در آنها، می تواند ساختار تجدید سازمان شده ای را در شهرها به وجود آورد. بدین منظور، چارچوب تغییرات و هدایت نظم جدید کالبدی در قالب طرح های شهری با نام طرح های هادی - و در ادامه طرح های جامعه شهری - تدوین گردید. هر چند که تغییرات عمده های در ساختار اقتصادی طبیعی و حوزه اجتماعی جامعه در دهه های بعد، و به ویژه در دهه ۵۰ شمسی پدید آمد. لیکن الگوی طرح های جامع همچنان سیطره خود را بر ساخت کالبدی شهرها حفظ کرد

ماهنامه علمی تخصصی پایا شهر

ISSN ۲۹۸۰-۷۷۸۶

۲- بیان مسئله

بیش از سه دهه است که طرح های توسعه شهری برای شهرهای ایران به منظور ایجاد زمینه توسعه کالبدی موزون و هماهنگ آنها تهیه شده اند اگر چه این طرح ها با صرف هزینه و وقت زیادی تهیه شده اند، و تاثیرات خوب و قابل توجهی در منطقه بندی کاربریها و رعایت ضوابط و مقررات ساختمانی داشته اند، به دلایلی امکان رسیدن به همه اهداف مورد نظر فراهم نشده است. مساله ای که مورد توجه است میزان تحقق طرح های توسعه شهری و معیارهایی مانند کاربری ها و دسترسی به خدمات شهری است که به میزان بیشتری توجه مردم را به خود می طلبد و در نتیجه تحقق طرح ها در سطح بهتری انجام شود. پژوهش حاضر با تکیه بر ضرورت توجه جنبه های سکونت در می باشد. مساله ای که به آن پرداخته می شود میزان موفقیت طرح های توسعه شهری از نظر مردم می باشد.

۳- طرح های توسعه شهری

امروزه تحقق توسعه در طرحهای شهری ایران، یکی از مهم ترین مسائل مورد توجه است، عدم جمعیت پذیری شهرهای جدید مطابق با طرح پیش بینی شده می تواند برناسازگاری میان گرایش های استفاده کنندگان از فضا و برنامه ریزی های صورت گرفته برای این شهرها دلالت کند. در این مطالعه، تحقق توسعه به عنوان محصول فرآیند برنامه ریزی و طراحی مورد توجه قرار گیرد. و با تکیه بر نگرش جدیدی به نام بازاریابی توسعه سعی شود جنبه های نوینی در تحقق طرح های توسعه معرفی گردد. به موازات بحران در ابعاد مختلف شهر نشینی و توسعه شهری، زمین به عنوان عاملی مهم در بسیاری از موارد تعیین کننده طرح می گردد نقش کلیدی زمین در موفقیت یا شکست برنامه ها و طرح های توسعه شهری واضح است به طوری که سهم عمده ای از توفیق در تامین مسکن، زیر ساخت ها، تجهیزات به طور کلی توسعه مطلوب شهری بستگی تام و تامین به موقع و کافی زمین دارد (عزیزی: ۱۳۷۸، ۲۲).

با توجه به اهمیت روز افزون مساله زمین شهری به عنوان عنصری ثابت و تغییر ناپذیر و رشد تصاعدی قیمت زمین و مسکن در سالهای اخیر، ضرورت توجه و برنامه ریزی مجدد و بر روی زمین و مسکن موجود در بافت های مرکزی شهری بیش از پیش شده است. شهرسازان و برنامه ریزان، عموماً مولفه های مختلفی را از جنبه های مختلف در مورد کیفیت محیط شهری عنوان می کنند برنامه ریزان و طراحان معمولاً دارای نقطه نظرهای خاص خود در مورد شهرها بوده و مجموعه ای مشخص از ارزش ها را درباره کیفیت شهر قائل هستند که می توان به موارد زیر اشاره کرد:

تمرکز درست طراحی شهری و تدارک و نگهداری موثر خدمات و تسهیلات

شهر اصولاً یک نظام اداره شده در حال حرکت است مهم ترین عناصر آن عبارتند از:

عملکردهای نهادی به شبکه ارتباطات، تغییر فضایی و فرآیند تصمیم گیری

شهر باید دارای شهریت باشد، تنوع، بداعت، خوش منظری و سطح زیادی از ارتباط متقابل از خصوصیات آن است.

۴- انواع طرح های توسعه شهری و منطقه ای

با توجه به سابقه سه دهه ای که از پیدایش طرح های توسعه شهری و منطقه ای در ایران می گذرد، تاکنون انواع مختلفی از این طرح ها به وجود آمده اند. در این قسمت از این مطالعه، درصد معرفی این طرح ها بر آمده ایم.

ماهنامه علمی تخصصی پایا شهر

ISSN ۲۹۸۰-۷۷۸۶

جدول شماره (۱)

ردیف	انواع طرح ها	توضیحات
۱	طرح جامع سرزمین،	طرحی است که شامل استفاده از سرزمین در قالب هدفها و خط مشیهای ملی و اقتصادی از طریق بررسی امکانات و منابع و مراکز جمعیت شهری و روستایی کشور و حدود و توسعه و گسترش شهرها و شهرکهای فعلی و آینده و قطبهای صنعتی و کشاورزی و مراکز جهانگردی و خدماتی بوده و در اجرای برنامه های عمرانی بخشهای عمومی و خصوصی ایجاد نظم و هماهنگی نماید.
۲-	طرح کالبدی ملی	با هدف مکانیابی برای گسترش آینده شهرهای موجود و ایجاد شهرها و شهرکهای جدید، پیشنهاد شبکه شهری آینده کشور یعنی اندازه شهرها، چگونگی استقرار آنها در پهنه کشور و سلسله مراتب میان شهرها به منظور تسهیل و مدیریت سرزمین و امر خدمت رسانی به مردم و پیشنهاد چارچوب مقررات ساخت و ساز در کاربریهای مجاز زمینهای سراسر کشور
۳-	طرح کالبدی منطقه‌ای	هدف مکانیابی برای گسترش آینده شهرهای موجود و ایجاد شهرها و شهرکهای جدید، پیشنهاد شبکه شهری آینده کشور یعنی اندازه شهرها، چگونگی استقرار آنها در پهنه کشور و سلسله مراتب میان شهرها به منظور تسهیل و مدیریت سرزمین و امر خدمت رسانی به مردم و پیشنهاد چارچوب مقررات ساخت و ساز در کاربریهای مجاز زمینهای سراسر کشور
۴-	طرح توسعه و عمران (جامع) ناحیه‌ای	این طرح در اجرای وظایف محول شده در قانون تغییر نام وزارت آبادانی و مسکن به وزارت مسکن و شهرسازی و تعیین وظایف آن - مصوی ۱۳۵۳- و تصویبنامه شماره ۷۰۹۷۱/ت۴۰۷ ه مورخ ۱۳۷۳/۱۱/۵ هیات وزیران، به منظور تدوین سیاستها و ارائه راهبردها در زمینه هدایت و کنترل توسعه و استقرار مطلوب مراکز فعالیت، مناطق حفاظتی و همچنین توزیع متناسب خدمات برای ساکنان شهرها و روستاها در یک یا چند شهرستان که از نظر ویژگیهای طبیعی و جغرافیایی همگن بوده و از نظر اقتصادی، اجتماعی و کالبدی دارای ارتباطات فعال متقابل باشند، تهیه می‌شود
۵-	طرح جامع شهر	طرح جامع شهر عبارت از طرح بلند مدتی است که در آن نحوه استفاده از اراضی و منطقه‌بندی مربوط به حوزه‌های مسکونی، صنعتی، بازرگانی، اداری و کشاورزی و تأسیسات و تجهیزات و تسهیلات شهری و نیازمندیهای عمومی شهری، خطوط کلی ارتباطی و محل مراکز انتهایی خط (ترمینال) و فرودگاهها و بنادر و سطح لازم برای ایجاد تأسیسات و تجهیزات و تسهیلات عمومی مناطق نوسازی، بهسازی و اولویتهای مربوط به آنها تعیین می‌شود و ضوابط و مقررات مربوط به کلیه موارد فوق و همچنین ضوابط مربوط به حفظ بنا و نماهای تاریخی و مناظر طبیعی، تهیه و تنظیم می‌گردد. طرح جامع شهر بر حسب ضرورت قابل تجدیدنظر خواهد بود.
۶-	طرح تفصیلی	طرح تفصیلی عبارت از طرحی است که بر اساس معیارها و ضوابط کلی طرح جامع شهر نحوه ۷- استفاده از زمینهای شهری در سطح محلات مختلف شهر و موقعیت و مساحت دقیق زمین برای ۸- هر یک از آنها و وضع دقیق و تفصیلی شبکه ۹- عبور و مرور و میزان تراکم جمعیت و تراکم ساختمان ۱۰-ی در واحدهای شهری و اولویتهای مربوط به ۱۱- طبق بهسازی و نوسازی و توسعه و حل مشکلات ش ۱۲- هری و موقعیت کلیه عوامل مختلف شهری در آن ۱۳- تعیین می‌شود و نقشه‌ها و مشخصات مربوط به مالکیت بر اساس مدارک ثبتی تهیه و تنظیم می‌گردد
۷-	طرحهای بهسازی، نوسازی، بازسازی و مرمت بافتها	طرحهای بهسازی، نوسازی، بازسازی و مرمت بافتها طرحهایی هستند که برای بهسازی، نوسازی و بازسازی محلات شهر اعم از قدیم، جدید و یا مسالهدار به عنوان طرح تفصیلی بخشی از بافت موجود شهر تهیه می‌شوند.
۸-	طرح آماده‌سازی توسعه‌های جدید در شهرها	این طرحها شامل مجموعه عملیات لازم برای مهیا نمودن زمین جهت احداث ممکن و تأسیسات لازم مربوط مطابق قانون زمین شهری و آیین نامه‌های اجرایی آن است و به عنوان طرح تفصیلی توسعه‌های جدید شهری تهیه می‌گردد.
۹-	طراحی شهری	طراحی شهری دانشی است که ارتقای کیفیت محیط را بر اساس ادراک و رفتار مردم کارشناسان و مدیران ملحوظ دارد.
۱۰	طرح تفصیلی موضوعی	طرح موضوعی نیز طرحی است که برای احیاء برخی از مکانهای متروک و با عملکردهای قبلی خاص و ناحیه هایی وسیع (مثل معادن) یا حفاظت چند ناحیه با ارزش معماری در محورها حومه ها و سواحل و یا برای فعالیتهای تفریحی و گردش و نیز فضای سبز یا کمربند سبز تهیه می‌شود
۱۱-	طرح تفصیلی موضوعی	طرح موضعی طرحی است که هم از نظر زمانی و هم از نظر مکانی با محدودیت همراه بوده و شامل طراحی توسعه جدید شهر با تجدید نظر در طرحهای توسعه قبلی و یا بهسازی مناطقی از شهر و یا ترکیبی از اینها خواهد بود.
۱۲-	طرح شهرهای جدید	عبارت است از طرحهایی که برای ایجاد شهرهای جدید طبق تعریف ماده (۱) تصویب نامه شماره ۲۳۴۰/ت۲۷۶ ه مورخ ۱۳۷۱/۶/۲۵ در قالب طرح های کالبدی ملی و منطقه ای و جامع ناحیه‌ای ضرورت و مکان ایجاد آنها با سقف جمعیتی و نوع فعالیت معین به تصویب شورای عالی شهرسازی و معماری ایران خواهد رسید و متعاقب آن و مانند سایر شهرها بایستی برای آنها طرح جامع و تفصیلی تهیه شود.
۱۳-	طرح شهرک های مسکونی	طرح شهرک های مسکونی طرحی که برای ایجاد یک مرکز جمعیتی جدید در خارج از محدوده قانونی و حریم شهرها - مصوب ۱۳۵۵ - تهیه می‌شود.

ماهنامه علمی تخصصی پایا شهر

ISSN ۲۹۸۰-۷۷۸۶

۵- نحوه ارتباط مردم با طرح های توسعه شهری

البته باید اذعان داشت که تقسیمات شهری معمول دارای محاسن فراوانی است. ولی چون به تقسیم مصنوعی فضاهای شهری می انجامد و شهروند را در مقیاس های یاد شده محصور می گرداند، مشکلات بسیاری را به همراه می آورد. برای مثال گرچه وجود بخش خرید روزمره در مرکز محله و در فاصله ای مناسب از واحد مسکونی بسیار کار ساز است. ولی اجباری نمودن خرید از آنها کاملا غیر منطقی و غیر ممکن خواهد بود. هیچ عاملی نمی تواند شهروند را به خرید از این فروشگاه ها مجبور و یا از خرید از فروشگاه های که در نزدیکی محل کارش و یا سر راه کار به خانه منع نماید. بنابراین شهروند ممکن است بسیاری از مایحتاج خود را از تعاونی مصرف محل کارش و یا از فروشگاه های مراکز و محلات دیگر که خدمات مناسب تری را عرضه می کنند تهیه نماید. در ارتباط با خدمات درمانی موضوع حاد تر است چرا که بسیاری، قطعا از پزشکان خاص خود یا تخصصی شناخته شده سود می جویند. در مورد فضاهای ورزشی، مراکز بهداشتی، اماکن مذهبی و دیگر خدمات نیز عینا مباحث ذکر شده می تواند صدق نماید. فلامکی در کتاب سیری در تجارب مرمت شهری در باب موقعیت محلات مسکونی می گوید: محلات بر اساس ویژگی های فرقه ای، اقتصادی، اجتماعی، مذهبی و تاریخی از یکدیگر متمایزند. گرچه در هم آمیختگی خانه های مسکونی که به صورت عمومی در تمام شهر وجود دارد، مانعی برای باز شناسی مستقیم حدود کالبدی محلات محسوب می شود. از طرفی دیگر موضوع منقسم بودن فضای شهر به محلات مسکونی چندگانه را نباید به مثابه یک بنیاد شهری منجمد دانست. نه تنها تظاهرات مذهبی بلکه همدردی ها و همکاری های اجتماعی نیز سبب می شوند که حدود محلات بیشتر به صورت حریم های متحرک در آیند.

۶- ارزیابی از رضایت شهروندان

یکی از دغدغه های همه نظام های اجتماعی و سیاسی در تمامی تاریخ ایجاد رضایت در بین اتباع و شهروندان خود بوده است. طبیعی است رضایت با انسجام و مشارکت اجتماعی رابطه مستقیمی دارد. در ارتباط با رضایت دو نظریه وجود دارد که ارتباط و همپوشانی بسیار کمی نیز با هم دارند: اولی نظریه جبران است که معتقد است شخصی که به لحاظ شغلی (بعنوان مثال) ناخرسند است، به دنبال کسب رضامندی جبرانی در دیگر زمینه های زندگی بر می آید (فروغ زاده، ۱۳۸۳: ۱۵۹). یکی دیگر از تئوری های مربوط به رضایت حاکی است که رضایت در یک حوزه از زندگی به سایر حوزه ها نیز سرایت می کند. فرضیه اساسی در این زمینه بر اساس تئوری تسری آنست که رضایت از یک بخش از زندگی بر روی رفتار و ارزیابی های افراد از بخش های دیگر زندگی تاثیر مستقیم دارد (رفیع پور: ۱۳۷۲، ۱۴۰). در تحقیق یاد شده رضایت را در سه بخش اوضاع فردی، رضایت از اوضاع روستا (یا شهر و محله) و اوضاع اجتماعی - سیاسی در نظر گرفته اند. برخی دیگر از محققین پنج مولفه را در سنجش میزان رضایت به کار گرفته اند: مولفه های پنج گانه مقیاس چند بعدی رضایت از زندگی در بین دانش آموزان شامل رضایت از خانواده، دوستان، مدرسه، محیط زندگی، و خود مهمترین اجزای رضایت از زندگی برای دانش آموز در سن مدرسه است. رضایت معلول شرایط فرد و میزان تحقق یا عدم تحقق آمال و آرزو های هر فرد یا گروهی است و به تعبیر تدگار بین عدم رضایت و ناکامی و در نهایت بروز رفتار خشونت آمیز رابطه معنی داری وجود دارد؛ بالعکس بین رضایتمندی شهروندان از فضای زندگی و مشارکت آنها در امور شهری رابطه مستقیمی وجود دارد (عظیمی هاشمی، ۱۳۸۳: ۹۲).

ماهنامه علمی تخصصی پایا شهر

ISSN ۲۹۸۰-۷۷۸۶

۷- نمونه موردی

نمونه موردی در شهر کرمان انتخاب شده است شهر کرمان پیشینه تاریخی طولانی دارد و در توسعه های مختلف به دلیل وجود ارتفاعات در بخش شرقی این شهر به سمت غرب توسعه یافته است محدوده مورد مطالعه در غرب شهر کرمان قرار گرفته و بر اساس طرح تفصیلی مصوب سال ۱۳۶۸ شهر کرمان در داخل محدوده شهری به عنوان توسعه آینده شهر مشخص شده است. این محدوده در امتداد ۲ محور از معابر شهر کرمان قرار دارند که محله سکونتی طبقه بالا و مرفه راتشکیل داده و اراضی در حاشیه این محور بیشترین قیمت اراضی را در شهر کرمان دارند نقشه این شهرک در ه و از سال ۶۹ اراضی آن واگذار شده است. این محدوده شهری طی ۲۰ سال گذشته رشد و توسعه یافته است. به منظور دستیابی به داده های تحلیلی از دو روش مشاهده میدانی و پرسش نامه استفاده شده است. داده های به دست آمده به تفکیک مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفتند. بنابراین با توجه به تحلیل داده ها، یافته های تحقیق این گونه مطرح می شوند.

۸- یافته ها

بر اساس مدل های ارائه شده در بخش های قبل و هم چنین توجه به تحقیقات پیشین انجام شده در این زمینه بر اساس معیارهای ذیل سوالاتی در قالب پرسشنامه مطرح شد و توسط ساکنین، تکمیل گردید. در ارائه معیارها، معیارها در قالب ۶ دسته بندی به صورت ذیل ارائه شدند

جدول شماره (۲)

معیارهای کلان	معیارهای خرد	میزان رضایت از سکونت در شهرک باهنر کرمان
کاربری	تجاری، آموزشی، ورزشی، درمانی، سبز، پارک اداری	
کالبدی	بهره گیری از زیبایی های مناظر شهری، رضایت از معماری ابنیه، ارتفاع ساختمان ها	
امنیت و آسایش	احساس امنیت و آرامش در واحد مسکونی، در محله احساس رضایت از مساحت قطعات مسکونی و سطح اشغال	
دسترسی ترافیکی	نحوه ارتباط با سایر نقاط شهری شبکه حمل و نقل عمومی میزان رضایت از ترافیک	
تسهیلات و خدمات شهری	نحوه دسترسی به خدمات شهری میزان رضایت مندی از تاسیسات و تجهیزات شهری	
پاکیزگی و بهداشت	پاکیزگی محله، جمع آوری زباله	

بر اساس دسته بندی معیارها در جدول ذیل درصد پاسخهای حاصل شده و ارزیابی کلی از تک تک معیارها ارائه می شود.

ماهنامه علمی تخصصی پایا شهر

ISSN ۲۹۸۰-۷۷۸۶

۸-۱- ارزیابی دسترسی

جدول شماره (۳)

ارزیابی کلی	میزان رضایت			معیار
	تاحدودی	خیر	بلی	
ضعیف	۴,۲۸	۴,۲۸	۹۱,۴۲	یا کودکان برای رسیدن به مدرسه باید از خیابان عبور کنند؟
متوسط	۲۱,۴۲	۲۰	۵۸,۵۷	یا ایستگاه حمل و نقل عمومی در محل زندگی شما وجود دارد؟
خوب	۱۵,۷۲	۱۱,۴۲	۷۲,۸۵	یا دارای دسترسی مناسب به مرکز شهر می باشید؟
ضعیف	۲۲,۸۵	۳۸,۵۷	۳۸,۵۷	آیا کیفیت پیاده روها در محله شما مناسب است؟
متوسط	۲۱,۴۲	۲۵,۷۱	۵۲,۸۵	آیا ترافیک در محله شما وجود دارد؟

۸-۲- ارزیابی کالبدی

جدول شماره (۴)

ارزیابی کلی	میزان رضایت			معیار
	تاحدودی	خیر	بلی	
خوب	۲۷,۱۴	۱۴,۲۸	۵۸,۵۷	آیا ارتفاع ساختمان ها در محله شما مناسب است؟
متوسط	۳۱,۴۲	۱۸,۵۷	۵۰	آیا کیفیت معماری ساختمان ها در محله شما مناسب است؟
متوسط	۲۲,۸۵	۳۱,۴۲	۴۵,۷۱	یا هنگام تاریکی شب امنیت برای عبور و مرور در کوچه ها وجود دارد؟

۸-۳- ارزیابی کاربری ها

جدول شماره (۵)

ارزیابی کلی	میزان رضایت			معیار
	تاحدودی	خیر	بلی	
ضعیف	۱۰	۴۱,۴۲	۴۸,۵۷	آیا مکانی در منطقه شما وجود دارد که مردم هنگام مراسم (جشن و غیره) در آن حضور پیدا کنند؟
ضعیف	۳۰	۳۴,۲۸	۳۵,۷۱	آیا مراکز اداری در دسترس شما قرار دارند؟

متوسط	۲۱,۴۲	۵۵,۷۱	۲۲,۸۵	آیا اراضی خالی در این منطقه باعث ناامنی شده است؟
ضعیف	۳۰	۳۴,۲۸	۳۵,۷۱	آیا مکان ورزشی در این منطقه به اندازه کافی وجود دارد؟
متوسط	۱۲,۸۵	۴۰	۴۷,۱۴	آیا مرکز ورزشی برای بانوان در منطقه شما وجود دارد؟
ضعیف	۱۸,۵۷	۵۷,۱۴	۲۴,۲۸	آیا برای کودکان در نزدیکی محل زندگی شما زمین بازی وجود دارد؟
متوسط	۱۸,۵۷	۵۷,۱۴	۴۴,۲۸	آیا برای خرید های روزانه کاربری تجاری به اندازه کافی وجود دارد؟
ضعیف	۱۸,۵۷	۶۴,۲۸	۱۷,۱۴	آیا کتابخانه و کتاب فروشی در محل زندگی شما وجود دارد؟
متوسط	۲۱,۴۲	۲۲,۸۵	۵۵,۷۱	آیا فضای درمانی در منطقه شما وجود دارد؟
متوسط	۲۷,۱۴	۱۴,۲۸	۵۱,۴۲	آیا فضای سبز در این محله موجود می باشد در صورت بودن برای افراد محله کافی است؟
خوب	۲۸,۵۷	-	۷۱,۴۲	آیا مسجد در محل زندگی شما وجود دارد؟

نتایج حاصل از این تحقیق نشان داد که ساکنان وجود بعضی کاربری ها و میزان دسترسی به آنها را تا حد ضعیف ارزیابی کرده اند و سایر معیارها در حد خوب و متوسط ارزیابی شده است.

۹- نتیجه گیری

آنچه در ابتدای امر در این تحقیق به صورت فرضیات تحقیق و پرسشهای طرح ارائه شده بود پس از بررسی توصیفی پاسخنامه ها امتیازات متفاوتی بدست آوردند. همان گونه که پیشتر اشاره شد محدوده شهرک باهنر از توسعه های جدید شهری کرمان است که در شمار نواحی با کیفیت شهری محسوب شده و ساکنین آن عمدتاً از اقشار سطح متوسط و بالای اجتماعی - اقتصادی می باشند. بر این اساس ساکنین از عدم وجود بعضی کاربری ها و شعاع دسترسی آنها احساس نارضایتی کرده اند. بر این اساس لزوم ایجاد بعضی کاربری ها در سطح محله پیشنهاد می شود. در زمینه دسترسی ترافیکی و تسهیلات و خدمات شهری ساکنین تا حد متوسط رضایت داشتند که بدیهی است لزوم توجه به ارائه شبکه روان ترافیکی جهت کاهش آلودگی و گام برداشتن در جهت توسعه پایدار و سهولت دسترسی در طرحهای توسعه امری ضروری به نظر می رسد.

در زمینه امنیت و آسایش، احساس هویت و زیبایی، بهداشت و پاکیزگی نیز نتیجه ارزیابی خوب اعلام شده که شاید بتوان این مساله را تا حدی مرتبط با سطح فرهنگ و سطح اجتماعی - اقتصادی ساکنین این منطقه دانست. بر اساس آمار بدست آمده تنها در زمینه خوانائی فضاهای شهری موجود در محدوده مورد مطالعه نتیجه خوب بدست آمده است. علت این را شاید بتوان در طراحی نسبتاً مناسب شبکه معابر و مکان یابی مناسب پارکها و بوستان ها در حاشیه معابر جستجو کرد. چرا که به هر حال توسعه های شهری جدید تا حدی اندیشیده و زاده طرحهای مهندسی می باشد که تا حدی اصول طراحی شهری را مد نظر داشته اند. در زمینه پویایی فضای شهری و امنیت و آرامش آن نتیجه ارزیابی متوسط ارائه شده که این با توجه به نتیجه

ماهنامه علمی تخصصی پایا شهر

ISSN ۲۹۸۰-۷۷۸۶

ضعیف ارزیابی میزان تعاملات اجتماعی امری بدیهی است. تعاملات اجتماعی در دنیای صنعتی امروز کم رنگ شده و این مساله خود تاثیر بسزایی در عدم استفاده از فضاهای عمومی و جمعی شهری دارد. در زمینه عدالت و دسترسی در دستیابی به این فضاهای شهری نتیجه ضعیف حاصل شده است. علت این امر را شاید بتوان مرتبط با گروههای مختلف و شعاعهای دسترسی متفاوت تا فضاهای عمومی دانست که بدیهی است برای اکثریت یکسان نمی باشد.

۱۰- منابع و ماخذ

۱. (رفیعیان و خدایی / شهروندان و فضاهای عمومی شهری انتشارات معاونت پژوهش دانشگاه آزاد اسلامی / ۱۳۸۹)
۲. (کارمونا و همکاران / مکان های عمومی، فضاهای شهری / ترجمه فریبا قرائی و همکاران / انتشارات دانشگاه / ۱۳۸۸)
۳. (شیوه های تحقق طرحهای توسعه شهری در ایران / انتشارات سازمان شهرداریهای کشور / ۱۳۷۹)
۴. (مجموعه مقالات توسعه شهری / جامع مهندسان مشاور ایران)
۵. (دبیرخانه شورای عالی شهرسازی و معماری ایران - آیین نامه نحوه بررسی و تصویب طرحهای توسعه و عمران محلی، ناحیه ای، منطقه ای و ملی و مقررات شهرسازی و معماری کشور (مصوب ۷۸/۱۰/۱۲ هیات وزیران) - معاونت شهرسازی و معماری وزارت مسکن و شهرسازی - ۱۳۷۹).
۶. (سعیدنیا، احمد - کتاب سبز (طرح های شهری در ایران) - مرکز مطالعات برنامه ریزی شهری وزارت کشور - جلد پنجم - ۱۳۷۸).
۷. (مهندسین مشاور شارمند - شیوه های تحقق طرح های توسعه شهری، بررسی تجارب تهیه و اجرای طرح های توسعه شهری در ایران، جلد دوم - مرکز مطالعات برنامه ریزی شهری وزارت کشور - ۱۳۷۸).
۸. (مهندسین مشاور شارمند - شیوه های تحقق طرح های توسعه شهری، بررسی تجارب تهیه و اجرای طرح های توسعه شهری در جهان، جلد اول - مرکز مطالعات برنامه ریزی شهری وزارت کشور - ۱۳۷۷).
۹. (مبانی طرح های سیال شهری (سهراب مشهودی)
۱۰. (پایان نامه دکتر وراز مرادی مسیحی)